

REGLEMENT VERKEERSREGELS EN VERKEERSTEKENS 1990 (RVV 1990)

Besluit van 26 juli 1990, Stb. 459, houdende vaststelling van een nieuw Reglement verkeersregels en verkeerstekens, zoals dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 17 september 1991, Stb. 497, 14 februari 1992, Stb. 100, 24 juni 1992, Stb. 396, 16 november 1994, Stb. 815, 31 oktober 1996, Stb. 557, 27 mei 1999, Stb. 268, 30 augustus 1999, Stb. 395, 14 december 2000, Stb. 563, 27 maart 2001, Stb. 201, 15 mei 2001, Stb. 243, 22 mei 2001, Stb. 258, 22 juni 2001, Stb. 329, 18 oktober 2001, Stb. 519, 4 februari 2002, Stb. 67, 7 oktober 2003, Stb. 418, 16 januari 2004, Stb. 39, 7 april 2005, Stb. 198, 27 april 2005, Stb. 235, 23 juli 2005, Stb. 406, 3 februari 2006, Stb. 69, 11 mei 2006, Stb. 248

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 12 mei 1989, nr. RW 26148, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken; Gelet op artikel 2 en 34 van de Wegenverkeerswet (*Stb.* 1935, 554); Gelet op het op 8 november 1968 te Wenen tot stand gekomen Verdrag inzake het wegverkeer (*Trb.* 1974, 35), het op 8 november 1968 te Wenen tot stand gekomen Verdrag inzake verkeerstekens (*Trb.* 1974, 36), de op 1 mei 1971 te Genève tot stand gekomen Europese Overeenkomst tot aanvulling van het Verdrag inzake het wegverkeer dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld (*Trb.* 1974, 37), de op 1 mei 1971 te Genève tot stand gekomen Europese Overeenkomst tot aanvulling van het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld (*Trb.* 1974, 38) en het op 1 maart 1973 te Genève tot stand gekomen Protocol inzake tekens op het wegdek, aanvulling op de Europese Overeenkomst tot aanvulling van het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld (*Trb.* 1975, 114); De Raad van State gehoord (advies van 2 maart 1990, nr. W09.89.0262); Gezien het nader rapport van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 16 juli 1990, nr. RW65898, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK I

Begripsbepalingen

Art. 1. In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. aanhangwagens: voertuigen die door een voertuig worden voortbewogen of kennelijk bestemd zijn om aldus te worden voortbewogen, alsmede opleggers;
    - a1. ambulance: motorvoertuig, ingericht en bestemd om te worden gebruikt voor ambulancevervoer als bedoeld in de Wet ambulancevervoer;
  - b. autobus: motorvoertuig, ingericht voor het vervoer van meer dan acht personen, de bestuurder daaronder niet begrepen;
  - c. autosnelweg: weg, aangeduid door bord G1 van bijlage I; langs autosnelwegen gelegen parkeerplaatsen, tankstations en bushalteplaatsen maken geen deel van de autosnelweg uit;
  - d. autoweg: weg, aangeduid door bord G3 van bijlage I; langs autowegen gelegen parkeerplaatsen, tankstations en bushalteplaatsen maken geen deel van de autoweg uit;
- da bestelauto: motorvoertuig, bestemd voor het vervoer van goederen, waarvan de toegestane maximum massa niet meer bedraagt dan 3500 kg;

- e. bestemmingsverkeer: bestuurders wier reisdoel één of meer bepaalde percelen betreft die zijn gelegen aan of in de directe nabijheid van een weg met een door verkeerstekens aangegeven geslotenverklaring voor bepaalde categorieën bestuurders en die slechts via deze weg zijn te bereiken alsmede bestuurders van lijnbussen;
- f. bestuurder van een motorvoertuig:
1. hij die het motorvoertuig bestuurt of
  2. voor zover het betreft een motorvoertuig voor het besturen waarvan een rijbewijs B, C, D of E is vereist en dat is voorzien van een dubbele bediening, hij die rijonderricht geeft of toezicht houdt in het kader van een vanwege de overheid ingesteld onderzoek naar de rijvaardigheid, niet zijnde een onderzoek als bedoeld in artikel 131, eerste lid, van de wet;
- g. bestuurders: alle weggebruikers behalve voetgangers;
- h. bevoegd gezag: gezag als bedoeld in artikel 18, eerste lid, van de wet;
- ha brombakfiets: bromfiets op drie symmetrisch geplaatste wielen, met twee voorwielen met een diameter van meer dan 0,60 m, uitsluitend ingericht voor het vervoer van de bestuurder en van goederen en eventueel van een achter de bestuurder gezeten passagier;
- i. vervallen;
- ia brommobiel: bromfiets op meer dan twee wielen, die is voorzien van een carrosserie;
- j. busbaan: rijbaan waarop het woord „BUS" of „LIJNBUS" is aangebracht;
- k. busstrook: door doorgetrokken of onderbroken strepen gemarkeerd gedeelte van de rijbaan waarop het woord „BUS" of „LIJNBUS" is aangebracht;
- l. dag: de periode tussen zonsopgang en zonsondergang;
- ll. dierenambulance: motorvoertuig, ingericht en bestemd om te worden gebruikt voor het vervoer van zieke en gewonde dieren;
- m. doorgaande rijbaan: rijbaan zonder de invoeg- en uitrijstroken;
- ma driewielig motorvoertuig: driewielig motorrijtuig als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel q, jo. onderdelen *ab*, *ap* en *x*, jo. artikel 1.4, tweede lid, van het Voertuigreglement;
- n. fietsstrook: door doorgetrokken of onderbroken strepen gemarkeerd gedeelte van de rijbaan waarop afbeeldingen van een fiets zijn aangebracht;
- o. geslotenverklaring: verbod de betrokken weg in te rijden of in te gaan alsmede de betrokken weg te gebruiken;
- p. haaietanden: voorrangsdriehoeken op het wegdek;
- q. vervallen;
- r. gehandicaptenvoertuig: voertuig dat is ingericht voor het vervoer van een gehandicapte, niet breder is dan 1,10 meter en niet is uitgerust met een motor, dan wel is uitgerust met een motor waarvan de door de constructie bepaalde maximumsnelheid niet meer dan 45 km per uur bedraagt, en geen bromfiets is;
- s. invoegstrook: door een blokmarkering van de doorgaande rijbaan afgescheiden weggedeelte dat is bestemd voor bestuurders die de doorgaande rijbaan oprijden;
- t. kruispunt: kruising of splitsing van wegen;
- u. vervallen;
- v. lijnbus: motorvoertuig, gebedigd voor het verrichten van openbaar vervoer in de zin van de Wet personenvervoer 2000;
- w. vervallen;
- x. militaire kolonne: een aantal zich achter elkaar bevindende militaire dan wel bij een onderdeel van de rampenbestrijdingsorganisatie in gebruik zijnde motorvoertuigen, onder één commandant, die de door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Defensie vastgestelde herkenningstekens voeren;
- y. motorfiets: motorvoertuig op twee wielen al dan niet met zijspan- of aanhangwagen;
- z. motorvoertuigen: alle gemotoriseerde voertuigen behalve bromfietsen, fietsen met trapondersteuning en gehandicaptenvoertuigen, bestemd om anders dan langs rails te worden voortbewogen;
- aa nacht: de periode tussen zonsondergang en zonsopgang;
- aab overweg: kruising van een weg en een spoorweg; die wordt aangeduid door middel van bord J12 of J13 van bijlage 1;
- ab parkeerhaven of parkeerstrook: langs de rijbaan gelegen verharding die is bestemd voor

stilstaande of geparkeerde voertuigen;

ac parkeren: het laten stilstaan van een voertuig anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- of uitstappen van passagiers of voor het onmiddellijk laden of lossen van goederen;

aca personenauto: personenauto als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel *at*, van het Voertuigreglement;

ad rijbaan: elk voor rijdende voertuigen bestemd weggedeelte met uitzondering van de fietspaden en de fiets/bromfietspaden;

ae rijstrook: door doorgetrokken of onderbroken strepen gemarkeerd gedeelte van de rijbaan van zodanige breedte dat bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen daarvan gebruik kunnen maken;

af snorfiets: bromfiets die blijkens de gegevens in het kentekenregister of het voor het voertuig afgegeven kentekenbewijs is geconstrueerd voor een maximumsnelheid die niet meer bedraagt dan 25 km/h;

afa *spitsstrook*: de vluchstrook die als rijstrook is aangewezen blijkens bord C23-01 van bijlage 1;

afb T100-bus: autobus, ten aanzien waarvan uit een aantekening op het kentekenbewijs of uit het kentekenregister blijkt dat hij zodanig is ingericht dat hij in aanmerking komt voor een maximumsnelheid van 100 kilometer per uur.

Met een T100-bus als bedoeld in dit besluit wordt gelijkgesteld een autobus die is geregistreerd in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend Verdrag dat Nederland bindt, en ten aanzien waarvan uit het kentekenbewijs of uit een verklaring afgegeven door een onafhankelijke keuringsinstelling, afgegeven op basis van onderzoeken die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale onderzoeken wordt nagestreefd, blijkt dat de autobus geschikt is voor een maximumsnelheid van 100 kilometer per uur.

ag uitrijstrook: door een blokmarkering van de doorgaande rijbaan afgescheiden weggedeelte dat is bestemd voor bestuurders die de doorgaande rijbaan verlaten;

ah veiligheidscel: onderdeel van de constructie van een bromfiets, een motorfiets of een driewielig motorvoertuig dat de bestuurder of passagiers beschermt tegen hoofdletsel;

ai verdrijvingsvlak: gedeelte van de rijbaan waarop schuine strepen zijn aangebracht;

aj verkeer: alle weggebruikers;

ak *vluchthaven of vluchstrook*: door een doorgetrokken streep van de rijbaan van de autosnelweg of autoweg afgescheiden weggedeelte, dat bestemd is voor gebruik in noodgevallen, behoudens voor de duur van openstelling als spitsstrook;

al voertuigen: fietsen, bromfietsen, gehandicaptenvoertuigen, motorvoertuigen, trams en wagens;

am voorrang verlenen: het de betrokken bestuurders in staat stellen ongehinderd hun weg te vervolgen;

an voorrangsvoertuig: motorvoertuig dat de optische en geluidssignalen voert als bedoeld in artikel 29;

ao vrachtauto: motorvoertuig, niet ingericht voor het vervoer van personen, waarvan de toegestane maximum massa meer bedraagt dan 3500 kg;

ap weggebruikers: voetgangers, fietsers, bromfietzers, bestuurders van een gehandicaptenvoertuig, van een motorvoertuig of van een tram, ruiters, geleiders van rij- of trekdieren of vee en bestuurders van een bespannen of onbespannen wagen;

aq wet: Wegenverkeerswet 1994.

Art. 1a. Onder de vermelding in dit besluit van een EG-richtlijn wordt verstaan hetgeen daaronder wordt begrepen in artikel 1.1a van het Voertuigreglement, met inbegrip van de ingevolge artikel 1.7, eerste lid, van het Voertuigreglement bekendgemaakte wijzigingen. Artikel 1.7, tweede lid, van het Voertuigreglement is van overeenkomstige toepassing.

Art. 2. - 1. De regels van dit besluit betreffende voetgangers zijn mede van toepassing op bestuurders van een gehandicaptenvoertuig, indien zij van een voetpad of trottoir gebruik maken of van het ene naar het andere voetpad of trottoir oversteken.

- 2. De regels van dit besluit betreffende voetgangers zijn voorts mede van toepassing op personen die te voet een motorfiets, bromfiets of fiets aan de hand meevoeren, alsmede op personen die zich verplaatsen met behulp van voorwerpen, niet zijnde voertuigen.

- 3. De regels van dit besluit betreffende wagens zijn mede van toepassing op door voetgangers gevormde kolonnes, optochten en uitvaartstoeten voor zover deze de rijbaan volgen.

Art. 2a. De regels van dit besluit betreffende motorvoertuigen en bestuurders en passagiers van motorvoertuigen zijn, in plaats van de regels betreffende bromfietsen, bromfietsers en passagiers van bromfietsen, mede van toepassing op brommobielen en bestuurders en passagiers van brommobielen.

Art. 2b. De regels van dit besluit betreffende fietsen en fietsers zijn, in plaats van de regels betreffende bromfietsen en bromfietsers, mede van toepassing op snorfietsen en snorfietsers, tenzij anders is bepaald.

HOOFDSTUK II

Verkeersregels

Plaats op de weg

Art. 3. - 1. Bestuurders zijn verplicht zoveel mogelijk rechts te houden.

- 2. Fietsers mogen met zijn tweeën naast elkaar rijden. Dit geldt niet voor snorfietsers.

Art. 4. - 1. Voetgangers gebruiken het trottoir of het voetpad.

- 2. Zij gebruiken het fietspad of het fiets/bromfietspad indien trottoir en voetpad ontbreken.

- 3. Zij gebruiken de berm of de uiterste zijde van de rijbaan, indien ook een fietspad of een fiets/bromfietspad ontbreekt.

Art. 5. - 1. Fietsers gebruiken het verplichte fietspad of het fiets/bromfietspad.

- 2. Zij gebruiken de rijbaan indien een verplicht fietspad of een fiets/bromfietspad ontbreekt.

- 3. Zij mogen het onverplichte fietspad gebruiken. Snorfietsers mogen het onverplichte fietspad slechts gebruiken met uitgeschakelde motor.

- 4. Bestuurders van fietsen op meer dan twee wielen en fietsen met aanhangwagens, die met inbegrip van de lading breder zijn dan 0,75 meter, mogen de rijbaan gebruiken.

Art. 6. - 1. Bromfietsers gebruiken het fiets/bromfietspad.

- 2. Zij gebruiken de rijbaan indien een fiets/bromfietspad ontbreekt.

- 3. Bestuurders van bromfietsen op meer dan twee wielen en bromfietsen met aanhangwagens, die met inbegrip van de lading breder zijn dan 0,75 meter, mogen de rijbaan gebruiken.

Art. 7. Bestuurders van een gehandicaptenvoertuig gebruiken het trottoir, het voetpad, het fietspad, het fiets/bromfietspad of de rijbaan.

Art. 8. - 1. Ruiters gebruiken het ruiterspad.

- 2. Zij gebruiken de berm of de rijbaan indien een ruiterspad ontbreekt.

Art. 9. Voetgangers mogen de rijbaan gebruiken, indien zij een kolonne, een optocht of een uitvaartstoet vormen.

Art. 10. - 1. Andere bestuurders dan die genoemd in de artikelen 5 tot en met 8 gebruiken de rijbaan. Zij mogen voor het parkeren van hun voertuig tevens andere weggedeelten gebruiken, behalve het trottoir, het voetpad, het fietspad, het fiets/bromfietspad of het ruiterspad.

- 2. Andere bestuurders dan fietsers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig mogen fietsstroken met doorgetrokken strepen niet gebruiken.

Inhalen

Art. 11. - 1. Inhalen geschiedt links.

- 2. Bestuurders die links voorgesorteerd hebben en te kennen hebben gegeven dat zij naar links willen afslaan, worden rechts ingehaald.
- 3. Fietsers dienen elkaar links in te halen; zij mogen andere bestuurders rechts inhalen.
- 4. Bestuurders die zich rechts van een blokmarkering bevinden mogen bestuurders die zich links van deze markering bevinden rechts inhalen.
- 5. Bestuurders mogen trams rechts inhalen.

Art. 12. Het is verboden een voertuig vlak voor of op een voetgangersoversteekplaats in te halen.

Files

Art. 13. - 1. Bij fileverkeer behoeft, indien de rijbaan is verdeeld in rijstroken in dezelfde richting, niet de meest rechts gelegen rijstrook te worden gevolgd.

- 2. Files mogen aan de rechterzijde worden ingehaald.

Oprijden van kruispunten

Art. 14. Bestuurders mogen een kruispunt niet blokkeren.

Verlenen van voorrang

Art. 15. - 1. Op kruispunten verlenen bestuurders voorrang aan voor hen van rechts komende bestuurders.

- 2. Op deze regel gelden de volgende uitzonderingen:

- a. bestuurders op een onverharde weg verlenen voorrang aan bestuurders op een verharde weg;
- b. bestuurders verlenen voorrang aan bestuurders van een tram.

5

Gedrag bij overwegen

Art. 15a. - 1. Weggebruikers mogen een overweg opgaan, indien zij direct kunnen doorgaan en de overweg geheel kunnen vrijmaken.

- 2. Bij overwegen laten weggebruikers een spoorvoertuig voorgaan en laten daarbij de overweg geheel vrij.

Doorsnijden militaire kolonnes

Art. 16. Weggebruikers mogen militaire kolonnes niet doorsnijden.

Afslaan

Art. 17. - 1. Bestuurders die willen afslaan, mogen voorsorteren door:

- a. indien zij naar rechts willen afslaan tijdig zoveel mogelijk aan de rechterzijde te gaan rijden;
- b. indien zij naar links willen afslaan tijdig zoveel mogelijk tegen de weg as te rijden of bij rijbanen bestemd voor bestuurders in één richting daarop zoveel mogelijk links te houden.

- 2. Bestuurders moeten alvorens af te slaan een teken met hun richtingaanwijzer of met hun arm geven.

Art. 18. - 1. Bestuurders die afslaan, moeten het verkeer dat hen op dezelfde weg tegemoet komt of dat op dezelfde weg zich naast dan wel links of rechts dicht achter hen bevindt, voor laten gaan.

- 2. Bestuurders die naar links afslaan, moeten tegemoetkomende bestuurders die op hetzelfde kruispunt naar rechts afslaan voor laten gaan.

- 3. Het eerste en het tweede lid gelden niet voor bestuurders van een tram.

Maximumsnelheid

Art. 19. De bestuurder moet in staat zijn zijn voertuig tot stilstand te brengen binnen de afstand waarover hij de weg kan overzien en waarover deze vrij is.

Art. 20. Binnen de bebouwde kom gelden de volgende maximumsnelheden:

- a. voor motorvoertuigen 50 km per uur;
- b. voor bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen, uitgerust met een motor, 30 km per uur.

Art. 21. Buiten de bebouwde kom gelden de volgende maximumsnelheden:

- a. voor motorvoertuigen op autosnelwegen 120 km per uur, op autowegen 100 km per uur en op andere wegen 80 km per uur;
- b. voor bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen, uitgerust met een motor, 40 km per uur.

Art. 22. Voor zover niet ingevolge andere artikelen een lagere maximumsnelheid geldt, gelden voor de volgende voertuigen de volgende bijzondere maximumsnelheden:

- a. voor vrachtauto's, autobussen en motorvoertuigen met aanhangwagen 80 km per uur;
- b. voor landbouw- of bosbouwtrekkers en motorvoertuigen met beperkte snelheid, als bedoeld in artikel 1.1 van het Voertuigreglement, 25 km per uur;
- c. voor brommobielen 45 km per uur;
- d. voor snorfietsers 25 km per uur.

Art. 22a. Voor zover niet ingevolge andere artikelen een lagere maximumsnelheid geldt, geldt voor T100-bussen een maximumsnelheid van 100 kilometer per uur.

Stilstaan

Art. 23. - 1. De bestuurder mag zijn voertuig niet laten stilstaan:

- a. op een kruispunt of een overweg;
- b. op een fietsstrook of op de rijbaan langs een fietsstrook;
- c. op een oversteekplaats of binnen een afstand van vijf meter daarvan;
- d. in een tunnel;
- e. bij een bord bushalte ter hoogte van de geblokte markering dan wel, ingeval die markering niet is aangebracht, op een afstand van minder dan 12 meter van het bord;
- f. op de rijbaan langs een busstrook en
- g. langs een gele doorgetrokken streep.

- 2. Onderdeel *e* van het eerste lid geldt niet voor het onmiddellijk laten in- en uitstappen van

passagiers.

1

Parkeren

Art. 24. - 1. De bestuurder mag zijn voertuig niet parkeren:

- a. bij een kruispunt op een afstand van minder dan vijf meter daarvan;
- b. voor een inrit of een uitrit;
- c. buiten de bebouwde kom op de rijbaan van een voorrangsweg;
- d. op een parkeergelegenheid:

1ø voor zover zijn voertuig niet behoort tot de op het bord of op het onderbord aangegeven voertuigcategorie of groep voertuigen;

2ø op een andere wijze dan op het bord of op het onderbord is aangegeven;

3ø op dagen of uren waarop dit blijkt het onderbord is verboden;

e. langs een gele onderbroken streep;

f. op een gelegenheid bestemd voor het onmiddellijk laden en lossen van goederen;

g. op een parkeerplaats voor vergunninghouders, aangeduid door verkeersbord E9 van bijlage I, indien voor zijn voertuig geen vergunning tot parkeren op die plaats is verleend.

- 2. Indien onder de verkeersborden E4 tot en met E8, E12 en E13 van bijlage 1, op een onderbord dagen of uren zijn vermeld, gelden de uit het bord of onderbord voortvloeiende geboden of verboden slechts gedurende de aangegeven dagen of uren.

- 3. De bestuurder mag zijn voertuig niet dubbel parkeren.

- 4. Indien een parkeergelegenheid, aangeduid met een van de verkeersborden E 4 tot en met E 13 van bijlage 1, is voorzien van parkeervakken, mag slechts in die vakken worden geparkeerd.

Art. 25. - 1. Het is verboden in een parkeerschijf-zone te parkeren, behalve op parkeerplaatsen die als zodanig zijn aangeduid of aangegeven of plaatsen die zijn voorzien van een blauwe streep.

- 2. Op plaatsen die zijn voorzien van een blauwe streep, is het parkeren van een motorvoertuig op meer dan twee wielen slechts toegestaan, indien het motorvoertuig overeenkomstig het door Onze Minister bepaalde is voorzien van een duidelijk zichtbare parkeerschijf, waarop het tijdstip staat aangegeven waarop met parkeren is begonnen en de toegestane parkeerduur niet is verstreken.

- 3. Indien op een onderbord dagen of uren zijn vermeld, geldt het tweede lid slechts gedurende die dagen of uren.

Art. 26. Op een gehandicaptenparkeerplaats mag slechts worden geparkeerd:

a. een gehandicaptenvoertuig;

b. een motorvoertuig op meer dan twee wielen waarin een geldige gehandicaptenparkeerkaart duidelijk zichtbaar is aangebracht of

c. indien de gehandicaptenparkeerplaats is gereserveerd voor een bepaald voertuig, dat voertuig.

1

Het plaatsen van fietsen en bromfietsen

Art. 27. Fietsen en bromfietsen worden geplaatst op het trottoir, op het voetpad of in de berm dan wel op andere door het bevoegde gezag aangewezen plaatsen.

1

Signalen

Art. 28. Bestuurders mogen slechts geluidssignalen en knippersignalen geven ter afwijking van

dreigend gevaar.

Art. 29. - 1. Bestuurders van motorvoertuigen ten dienste van politie en brandweer, ambulances en motorvoertuigen van andere door Onze Minister aangewezen hulpverleningsdiensten voeren blauw zwaai- of knipperlicht en een twee- of drietonige hoorn om kenbaar te maken dat zij een dringende taak vervullen.

- 2. Bij ministeriële regeling worden voorschriften vastgesteld betreffende het blauwe zwaai- of knipperlicht en de meertonige hoorn.

Art. 30. - 1. Bestuurders van motorvoertuigen, die voor nader aan te geven werkzaamheden worden gebruikt, voeren onder nader aan te geven omstandigheden tijdens deze werkzaamheden geel zwaai- of knipperlicht. De in artikel 29 genoemde bestuurders mogen in die gevallen in plaats van geel zwaai- of knipperlicht, blauw zwaai- of knipperlicht voeren.

- 2. Bij ministeriële regeling worden voorschriften vastgesteld betreffende het gele zwaai- of knipperlicht en de werkzaamheden en omstandigheden waarbij deze signalen worden gevoerd.

Art. 31. Signalen mogen niet worden gegeven in andere gevallen of op andere wijze dan in deze paragraaf is toegestaan.

1

Gebruik van lichten tijdens het rijden

Art. 32. - 1. Bestuurders van een motorvoertuig, bromfietzers, snorfietzers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht dimlicht voeren.

- 2. Het voeren van groot licht in plaats van dimlicht is toegestaan behoudens in de volgende gevallen:

- a. bij dag;
- b. bij het tegenkomen van een andere weggebruiker en
- c. bij het op korte afstand volgen van een ander voertuig.

- 3. Achterlicht en de verlichting van de achterkentekenplaat moeten steeds gelijktijdig met groot licht, dimlicht, stadslicht of mistlicht branden.

Art. 33. Gekoppelde aanhangwagens moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht achterlicht, verlichting van de achterkentekenplaat en het in het Voertuigreglement voorgescreven stadslicht voeren.

Art. 34. - 1. Bij mist, sneeuwval of regen, die het zicht ernstig belemmert, mogen bestuurders van een motorvoertuig en van een gehandicaptenvoertuig mistlicht aan de voorzijde voeren.

- 2. Bij mist of sneeuwval, die het zicht beperkt tot een afstand van minder dan 50 meter mag mistachterlicht worden gevoerd.

Art. 35. Fietzers en bestuurders van een wagen moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht voor- en achterlicht voeren.

Art. 36. Ruiters en geleiders van rij- of trekdieren en vee moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht een lantaarn meevoeren die naar voren wit of geel licht en naar achteren rood licht moet stralen.

Art. 37. Door voetgangers gevormde kolonnes en optochten moeten buiten de bebouwde kom bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht aan de linker voorzijde een naar alle zijden wit of geel licht uitstralende lantaarn en aan de linker achterzijde een naar alle zijden rood licht uitstralende lantaarn meevoeren.

1

Gebruik van lichten tijdens het stilstaan

Art. 38. Bestuurders van een motorvoertuig op meer dan twee wielen, die buiten de bebouwde kom

stilstaan op de rijbaan en op langs autosnelwegen en autowegen gelegen parkeerstroken, parkeerhavens, vluchtstroken en vluchthavens moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht stadslicht en achterlicht voeren.

Art. 39. Stilstaande aanhangwagens moeten buiten de bebouwde kom op de rijbaan en op langs autosnelwegen en autowegen gelegen parkeerstroken, parkeerhavens, vluchtstroken en vluchthavens bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht achterlicht en het in het Voertuigreglement voorgeschreven stadslicht voeren.

Art. 40. Stilstaande wagens moeten buiten de bebouwde kom op de rijbaan bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht voor- en achterlicht voeren.

1

Bijzondere lichten

Art. 41. Bestuurders van een motorvoertuig mogen tegelijk met dimlicht of mistlicht aan de voorzijde bermlicht, richtlicht of markeringslichten voeren.

1

Autosnelwegen en autowegen

Art. 42. - 1. Het gebruik van de autosnelweg is slechts toegestaan voor bestuurders van een motorvoertuig waarmee met een snelheid van ten minste 60 km per uur mag en kan worden gereden.

- 2. Het gebruik van de autoweg is slechts toegestaan voor bestuurders van een motorvoertuig waarmee met een snelheid van ten minste 50 km per uur mag en kan worden gereden.

Art. 43. - 1. Het is de bestuurders verboden op een autosnelweg of autoweg hun voertuig te keren of achteruit te rijden.

- 2. Het is de bestuurders voorts verboden op de rijbaan van een autosnelweg of autoweg hun voertuig te laten stilstaan.

- 3. Behoudens in noodgevallen is het de weggebruikers verboden op een autosnelweg of autoweg gebruik te maken van de vluchtstrook, de vluchthaven of de berm.

- 4. Op een autosnelweg is het bestuurders van een samenstel van voertuigen met een totale lengte van meer dan 7 meter en van een vrachtauto verboden op een rijbaan met drie of meer rijstroken enig andere dan de twee meest rechts gelegen rijstroken te gebruiken. Het verbod geldt niet voor het geval zij moeten voorsorteren.

1

Erven

Art. 44. Voetgangers mogen wegen gelegen binnen een erf over de volle breedte gebruiken.

Art. 45. Bestuurders mogen binnen een erf niet sneller rijden dan stapvoets.

Art. 46. - 1. Het is bestuurders van een motorvoertuig verboden binnen een erf te parkeren anders dan op parkeerplaatsen die als zodanig zijn aangeduid of aangegeven.

- 2. Indien het erf tevens is aangeduid als parkeerschijf-zone, is ten aanzien van het parkeren van voertuigen artikel 25 van toepassing.

1

Rotondes

Art. 47. Het is bestuurders van een motorvoertuig en bromfietzers die de rijbaan volgen toegestaan vlak voor of op rotondes anders dan aan de rechterzijde van de rijbaan te rijden.

Art. 48. Het is bestuurders toegestaan vlak voor of op rotondes rechts in te halen.

1

Voetgangers

Art. 49. - 1. Bestuurders moeten blinden, voorzien van een witte stok met één of meer rode ringen, en overigens alle personen die zich moeilijk voortbewegen, voor laten gaan.

- 2. Bestuurders moeten voetgangers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig, die op een voetgangersoversteekplaats oversteken of kennelijk op het punt staan zulks te doen, voor laten gaan.

- 3. Het tweede lid geldt niet voor bestuurders van een motorvoertuig dat behoort tot een militaire kolonne.

- 4. Het tweede lid geldt evenmin, indien voor de voetgangers en de bestuurders van een gehandicaptenvoertuig een rood voetgangerslicht of een geel knipperlicht als bedoeld in artikel 74, tweede lid, van toepassing is.

2

Vorrangsvoertuigen

Art. 50. Weggebruikers moeten bestuurders van een voorrangsvoertuig voor laten gaan.

2

Loslopend vee

Art. 51. - 1. Het is verboden rij- of trekdieren of vee zonder toezicht op de weg los te laten lopen.

- 2. Het eerste lid geldt niet ten aanzien van wegen die door het bevoegde gezag zijn aangewezen.

2

In- en uitstappende passagiers

Art. 52. Bestuurders die een stilstaande tram of autobus willen voorbijrijden aan de zijde waar passagiers in- en uitstappen, moeten aan hen daartoe gelegenheid geven.

2

Slepen

Art. 53. Het is bestuurders van een motorvoertuig verboden een ander motorvoertuig te slepen, indien de afstand van de achterzijde van het trekkende voertuig tot de voorzijde van het gesleepte voertuig meer dan vijf meter bedraagt.

2

Bijzondere manoeuvres

Art. 54. Bestuurders die een bijzondere manoeuvre uitvoeren, zoals wegrijden, achteruitrijden, uit een uitrit de weg oprijden, van een weg een inrit oprijden, keren, van de invoegstrook de doorgaande rijbaan oprijden, van de doorgaande rijbaan de uitrijstrook oprijden en van rijstrook wisselen, moeten het overige verkeer voor laten gaan.

Art. 55. Bestuurders van een motorvoertuig respectievelijk bromfietzers moeten een teken met hun richtingaanwijzer geven respectievelijk een teken met hun richtingaanwijzer of met hun arm geven, indien zij willen wegrijden, andere bestuurders van een motorvoertuig willen inhalen, de doorgaande rijbaan willen oprijden en verlaten en indien zij van rijstrook willen wisselen alsmede bij alle andere belangrijke zijdelingse verplaatsingen.

Art. 56. - 1. Binnen de bebouwde kom moeten bestuurders aan bestuurders van een autobus de gelegenheid geven van een bushalte weg te rijden, wanneer de bestuurder van die autobus door het geven van een teken met zijn richtingaanwijzer zijn voornemen om weg te rijden kenbaar maakt.
- 2. Het eerste lid geldt niet voor bestuurders van een motorvoertuig dat behoort tot een militaire kolonne.

2

Onnodig geluid

Art. 57. Bestuurders van een motorvoertuig, bromfietzers en snorfietzers mogen met hun voertuig geen onnodig geluid veroorzaken.

2

Gevarendriehoek

Art. 58. - 1. Stilstaande motorvoertuigen op meer dan twee wielen en aanhangwagens moeten worden aangeduid door een gevarendriehoek, indien het voertuig een obstakel vormt dat door naderende bestuurders niet tijdig als zodanig kan worden opgemerkt.

- 2. De gevarendriehoek moet goed zichtbaar op de weg worden geplaatst op een afstand van ongeveer 30 meter van het voertuig en in de richting van het verkeer waarvoor het voertuig gevaar oplevert.

- 3. Het eerste lid geldt niet wanneer knipperend waarschuwingslicht wordt gevoerd.

2

Autogordels en kinderbeveiligingssystemen

Art. 59. - 1. Bestuurders van een motorvoertuig of een bromfiets en hun passagiers maken gebruik van de voor hen beschikbare autogordel. Passagiers die jonger zijn dan 18 jaren en met een lengte van minder dan 1,35 meter, maken gebruik van een voor hen geschikt kinderbeveiligingssysteem dat is voorzien van een goedkeuringsmerk als bedoeld in artikel 22, vierde lid, van de wet. Wanneer de zitplaatsen die bestemd zijn voor passagiers voorzien zijn van autogordels, worden op deze zitplaatsen niet meer passagiers vervoerd dan er autogordels aanwezig zijn.

- 2. Met de in het eerste lid genoemde voertuigen die niet zijn uitgerust met een autogordel of kinderbeveiligingssysteem als bedoeld in het eerste lid, worden geen passagiers vervoerd die jonger zijn dan 3 jaren en worden passagiers in de leeftijd van 3 tot 18 jaren met een lengte van minder dan 1,35 meter op een andere zitplaats dan een van de voorste zitplaatsen vervoerd.

- 3. Passagiers die jonger zijn dan 18 jaren, worden niet in een naar achteren gericht kinderzitje op een passagierszitplaats met een voorairbag vervoerd, tenzij deze airbag is uitgeschakeld of automatisch op toereikende wijze wordt uitgeschakeld.
  - 4. Het eerste lid geldt niet voor passagiers die gebruik maken van een rolstoel. Deze passagiers worden vervoerd in een rolstoel die in het voertuig wordt vastgezet op een wijze die de stabiliteit van de rolstoel en de veiligheid van de rolstoelgebruiker waarborgt. Deze passagiers maken gebruik van de veiligheidsgordel die deel uitmaakt van het voertuig of van het systeem waarmee de rolstoel aan de vloer van het voertuig is bevestigd, tenzij gebruik gemaakt wordt van een door Onze Minister aangewezen constructie.
  - 5. Het eerste lid, tweede volzin, en het tweede lid zijn niet van toepassing tijdens taxivervoer als bedoeld in de Wet personenvervoer 2000. In voertuigen gebruikt voor taxivervoer waarin geen kinderbeveiligingssysteem aanwezig is, worden passagiers die jonger zijn dan 18 jaren en met een lengte van minder dan 1,35 meter op een andere zitplaats dan een van de voorste zitplaatsen vervoerd.
  - 6. Het eerste lid voor zover dat op bestuurders betrekking heeft en het vierde lid gelden niet tijdens het vervoer van passagiers tegen vergoeding in de zin van de Wet personenvervoer 2000, anders dan in de gevallen waarin een overeenkomst is gesloten als bedoeld in artikel 84, tweede lid, van die wet, of anders dan tijdens taxivervoer in een taxi die is ingericht voor rolstoelvervoer overeenkomstig de eisen gesteld ingevolge artikel 80, derde lid, van het Besluit personenvervoer 2000.
  - 7. De autogordel, de veiligheidsgordel of het kinderbeveiligingssysteem wordt gebruikt op een wijze die de beschermende werking ervan niet negatief beïnvloedt of kan beïnvloeden. Personen van 18 jaren en ouder en personen onder de 18 jaren die in de betrokken omstandigheden geen gebruik hoeven maken van een kinderbeveiligingssysteem, mogen zonodig een voorziening gebruiken door middel waarvan het diagonale deel van de autogordel over de schouder wordt geleid. Onze Minister kan aan een dergelijke voorziening nadere eisen stellen.
  - 8. Het is bestuurders van de in het eerste lid genoemde voertuigen verboden passagiers jonger dan 12 jaren en passagiers die gebruik maken van een rolstoel te vervoeren op een andere wijze dan in dit artikel is voorgeschreven.
- Art. 59a.** - 1. In afwijking van artikel 59, eerste en achtste lid, gebruiken bestuurders van een autobus en hun passagiers van 3 jaren of ouder de autogordel of het kinderbeveiligingssysteem waarmee de autobus is uitgerust, wanneer zij zich op hun zitplaats bevinden en het voertuig deelneemt aan het verkeer.
- 2. Passagiers van een autobus die in beweging is, wordt meegedeeld dat het verplicht is gebruik te maken van het in het eerste lid genoemde beveiligingssysteem wanneer zij zich op hun zitplaats bevinden en het voertuig deelneemt aan het verkeer. Deze mededeling gebeurt op één of meer van de volgende manieren:
    - a. door de bestuurder, de conducteur, de reisleider of een als groepsleider aangewezen persoon;
    - b. door audiovisuele middelen;
    - c. door opschriften of het volgende pictogram: [figuur: 12369]
 Het pictogram wordt bij gebruikmaking daarvan duidelijk op iedere zitplaats aangebracht.
  - 3. In afwijking van artikel 59a, eerste lid, behoeven passagiers van autobussen waarin het vervoer van staande passagiers is toegestaan geen beveiligingssysteem te gebruiken en behoeven passagiers van autobussen die volgens een dienstregeling stads- of streekvervoer uitvoeren binnen de bebouwde kom geen beveiligingssysteem te gebruiken.
  - 4. Het is bestuurders van een autobus verboden passagiers jonger dan 12 jaren te vervoeren op een andere wijze dan in dit artikel is voorgeschreven.
- Art. 59b.** - 1. In afwijking van artikel 59, eerste en achtste lid, mag anders dan op de voorste zitplaatsen in personenauto's en bestelauto's, wanneer het na installatie van twee kinderbeveiligingssystemen niet mogelijk is nog een derde kinderbeveiligingssysteem te installeren en deze beveiligingssystemen in gebruik zijn, een derde passagier die 3 jaren of ouder is en met een lengte van minder dan 1,35 meter, worden vervoerd wanneer deze een autogordel gebruikt. Artikel 59, zevende lid, is van toepassing.
- 2. In afwijking van artikel 59, eerste en achtste lid, mogen tot 1 mei 2008 in personenauto's en bestelauto's, op andere zitplaatsen dan de voorste meer personen van 18 jaren en ouder of personen jonger dan 18 jaren met een lengte van meer dan 1,35 meter worden vervoerd dan er zitplaatsen met

autogordels beschikbaar zijn.

- 3. In afwijking van artikel 59, eerste lid, tweede volzin, en achtste lid, mogen in incidentele gevallen en over korte afstand in personenauto's en bestelauto's op andere dan de voorste zitplaatsen passagiers die 3 jaar of ouder zijn en met een lengte van minder dan 1,35 meter worden vervoerd wanneer deze passagiers een autogordel gebruiken. Dit geldt niet met betrekking tot passagiers waarvan een ouder de auto bestuurt dan wel daarvan eigenaar of houder is.
- 4. Het is bestuurders van personenauto's en bestelauto's verboden passagiers jonger dan 12 jaren te vervoeren op een andere wijze dan in dit artikel is voorgeschreven.

2

Helmen

Art. 60. - 1. De bestuurder en de passagiers van bromfietsen, motorfietsen en driewielige motorvoertuigen moeten een goed passende helm dragen, die door middel van een sluiting op deugdelijke wijze op het hoofd is bevestigd en die is voorzien van een goedkeuringsmerk als bedoeld in artikel 22, vierde lid, van de wet.

- 2. Het eerste lid geldt niet voor:

- a. de bestuurder en de passagiers van een snorfiets;
- b. de bestuurder en de achter hem zittende passagier van een brombakfiets;
- c. de bestuurder of de passagier van een door Dienst Wegverkeer aangewezen type bromfiets, niet zijnde een brommobiel, of motorfiets van wie de zitplaats beschermd wordt door een veiligheidschel en voorzien is van autogordels. Bij de aanwijzing kan onderscheid gemaakt worden tussen de bestuurder en de passagiers ten aanzien van de gelding van het eerste lid. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld betreffende de eisen waaraan een type bromfiets of motorfiets moet voldoen om te kunnen worden aangewezen. Deze regels zien in elk geval op de eisen die gesteld worden aan de veiligheidschel en de autogordels;
- d. de bestuurder en de passagiers van een brommobiel met een gesloten carrosserie;
- e. de bestuurder of de passagiers van een brommobiel zonder gesloten carrosserie of een driewielig motorvoertuig, van wie de zitplaats in deze brommobiel of dat motorvoertuig is voorzien van bevestigingspunten voor autogordels overeenkomstig het bepaalde in richtlijn 97/24/EG, zoals deze gold op de datum waarop het voertuig in gebruik is genomen, en van autogordels die voorzien zijn van een krachtens artikel 5.2.47, zesde lid, van het Voertuigreglement vastgesteld goedkeuringsmerk.

- 3. Het is bestuurders verboden passagiers beneden de twaalf jaren te vervoeren op een andere wijze dan in dit artikel is voorgeschreven.

2

Zitplaats kinderen op fietsen en bromfietsen

Art. 61. Fietsers en bromfietsers mogen slechts kinderen beneden acht jaren vervoeren indien zij zijn gezeten op een doelmatige en veilige zitplaats met voldoende steun voor rug, handen en voeten.

3

Gebruik van mobiele telecommunicatieapparatuur

Art. 61a. Het is degene die een motorvoertuig, bromfiets of gehandicaptenvoertuig bestuurt verboden tijdens het rijden een mobiele telefoon vast te houden.

Vervoer van personen in of op aanhangwagens en in laadruimten

Art. 61b. - 1. Het is verboden personen te vervoeren in de open of gesloten laadruimte van een motorvoertuig of bromfiets en in of op een aanhangwagen achter een motorvoertuig of bromfiets.

- 2. Het eerste lid is niet van toepassing:

- a. op het vervoer van personen in de laadruimte van een ambulance, dierenambulance, of voertuig dat blijkens een aantekening op het kentekenbewijs speciaal is uitgerust voor rolstoelvervoer;
- b. op het vervoer van personen in de laadruimte van motorvoertuigen ten dienste van politie en brandweer en van andere door Onze Minister aangewezen hulpverleningsdiensten;
- c. op het vervoer van een persoon op de bestuurderszitplaats in een motorvoertuig of op een bromfiets op meer dan twee wielen die door een ander motorvoertuig of een andere bromfiets op meer dan twee wielen wordt voortgetrokken en op het vervoer van passagiers van het getrokken voertuig als hier bedoeld, voor wie geen zitplaats in het trekkende voertuig als hier bedoeld beschikbaar is;
- d. in het geval het vervoer van personen geschiedt in het kader van een evenement of optocht waarvoor een vergunning op grond van een gemeentelijke verordening is afgegeven.

HOOFDSTUK III

Verkeerstekens

Algemene bepalingen

Art. 62. Weggebruikers zijn verplicht gevolg te geven aan de verkeerstekens die een gebod of verbod inhouden.

Art. 63. Verkeerstekens gaan boven verkeersregels, voor zover deze regels onverenigbaar zijn met deze tekens.

Art. 63a. Verkeerstekens die een maximumsnelheid aanduiden gaan niet boven de in de artikelen 20, onderdeel *b*, 21, onderdeel *b*, en 22, vastgestelde maximumsnelheden en de ingevolge een ministeriële regeling krachtens artikel 86*a* geldende maximumsnelheid, en de in artikel 45 aangegeven snelheid, voor zover deze tekens een hogere maximumsnelheid aanduiden.

Art. 64. Verkeerslichten gaan boven verkeerstekens die de voorrang regelen.

Verkeersborden

Art. 65. - 1. Ingeval een weg is verdeeld in rijstroken, kan de toepassing van een verkeersbord worden beperkt tot één of meer rijstroken.

- 2. De verkeersborden E1, E2 en E3 van bijlage I gelden slechts voor de zijde van de weg alwaar zij zijn geplaatst.

- 3. Het parkeren van een voertuig en het plaatsen van een fiets en van een bromfiets is echter toegestaan op de daartoe bestemde weggedeelten.

Art. 66. - 1. Indien boven een verkeersbord het woord „zone” is aangebracht en een aanduiding van het gebied van de zone is toegevoegd, geldt het verkeersbord in het aldus aangeduide gebied.

- 2. Indien boven een verkeersbord het woord „zone" is aangebracht zonder aanduiding van het gebied van de zone, geldt het verkeersbord in een gebied dat wordt begrensd door het verkeersbord en een of meer in samenhang met dat verkeersbord geplaatste borden waarmee het einde van de zone wordt aangeduid.

- 3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing, als bord E 10 van bijlage 1 is geplaatst.

Art. 67. - 1. Onder verkeersborden aangebrachte onderborden kunnen inhouden:

a. een nadere uitleg van het verkeersbord;

b. ingeval op een onderbord uitsluitend symbolen voorkomen: het verkeersbord geldt slechts voor de aldus aangeduide weggebruikers of het aldus aangeduide verkeersgedrag;

c. ingeval op een onderbord het woord „uitgezonderd" in combinatie met symbolen voorkomt: het verkeersbord geldt niet voor de aldus aangeduide weggebruikers of het aldus aangeduide verkeersgedrag.

- 2. Indien het beoogde verkeersgedrag wordt aangegeven door middel van teksten of tekens al dan niet in combinatie met symbolen, blijkt het beoogde verkeersgedrag uit het onderbord.

- 3. Symbolen op onderborden hebben dezelfde betekenis als die welke in bijlage 1 zijn opgenomen.

Verkeerslichten

Art. 68. - 1. Bij driekleurige verkeerslichten betekent:

a. groen licht: doorgaan;

b. geel licht: stop; voor bestuurders die het teken zo dicht genaderd zijn dat stoppen redelijkerwijs niet meer mogelijk is: doorgaan;

c. rood licht: stop.

- 2. Indien in een driekleurig verkeerslicht of in een daaraan toegevoegd éénkleurig verkeerslicht een verlichte pijl zichtbaar is, geldt het licht uitsluitend voor de door de pijl aangegeven richting.

- 3. Indien een verlichte afbeelding van een fiets zichtbaar is, geldt het licht voor fietsers, bromfietzers op een fiets/bromfietspad en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig.

- 4. Bestuurders van een motorvoertuig dat behoort tot een militaire kolonne die het verkeerslicht bij groen licht is begonnen te passeren, mogen blijven doorgaan ook nadat een andere kleur licht zichtbaar is geworden.

- 5. Indien onder of bij een driekleurig verkeerslicht een bord is geplaatst met de tekst „Rechtsaf voor (brom)fietsers vrij" respectievelijk „Rechtsaf voor fietsers vrij" gelden het gele en het rode licht niet voor rechts afslaan fietsers, bromfietzers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig respectievelijk voor fietsers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig.

- 6. Zij dienen alsdan het overige verkeer ter plaatse voor te laten gaan.

- 7. Ingeval een weg is verdeeld in rijstroken met verkeer in dezelfde richting, kan de toepassing van een verkeerslicht worden beperkt tot één van deze rijstroken. In dat geval heeft het verkeerslicht slechts betrekking op het verkeer op de aangeduide rijstrook.

Art. 69. - 1. Bij tweekleurige verkeerslichten betekent:

a. geel licht: stop; voor bestuurders die het licht zo dicht genaderd zijn dat stoppen redelijkerwijs niet meer mogelijk is: doorgaan;

b. rood licht: stop.

- 2. Het tweede tot en met zevende lid van artikel 68 zijn van overeenkomstige toepassing.

Art. 70. - 1. Bij tram/buslichten betekent:

a. wit licht of wit knipperlicht: doorgaan;

b. geel licht: stop; voor bestuurders die het licht zo dicht genaderd zijn dat stoppen redelijkerwijs niet meer mogelijk is: doorgaan;

c. rood licht: stop.

- 2. Het witte licht en het witte knipperlicht gelden slechts voor de aangegeven richtingen.

- 3. De tram/buslichten gelden voor bestuurders van een tram en van een lijnbus, die de richting

volgen waarop het licht betrekking heeft.

- 4. De tram/buslichten gelden tevens voor bestuurders van een autobus, niet zijnde een lijnbus, die een busbaan of een busstrook gebruiken waarop het licht betrekking heeft.

Art. 71. Bij overweglichten betekent:

a. wit knipperlicht: er nadert geen trein;

b. rood knipperlicht: stop.

Art. 72. Bij bruglichten betekent rood licht of rood knipperlicht: stop.

Art. 73. Bij rijstrooklichten betekent:

a. groene pijl of maximumsnelheid, aangeduid door bord A3 van bijlage I: de rijstrook mag worden gebruikt;

b. rood kruis: de rijstrook mag niet worden gebruikt;

c. witte pijl: waarschuwing rood kruis;

d. het woord „BUS“: de rijstrook mag slechts gebruikt worden door bestuurders van een lijnbus en bestuurders van een autobus;

e. het woord „LIJNBUS“: de rijstrook mag slechts worden gebruikt door bestuurders van een lijnbus.

Art. 74. - 1. Bij voetgangerslichten betekent:

a. groen licht: voetgangers mogen oversteken;

b. groen knipperend licht: voetgangers mogen oversteken; het rode licht verschijnt spoedig;

c. rood licht: voetgangers mogen niet meer beginnen over te steken; reeds overstekende voetgangers moeten zo snel mogelijk doorlopen.

- 2. Indien het rode licht is vervangen door een geel knipperlicht als bedoeld in artikel 75, mogen voetgangers oversteken, mits zij het overige verkeer ter plaatse voor laten gaan.

Art. 75. Geel knipperlicht betekent: gevaarlijk punt; voorzichtigheid geboden.

Verkeerstekens op het wegdek

Art. 76. Een doorgetrokken streep heeft de volgende betekenis:

a. indien de streep zich bevindt tussen rijstroken dan wel op paden, met verkeer in beide richtingen: bestuurders mogen de streep niet naar links overschrijden en zich niet links van de streep bevinden, tenzij aan de rechter zijde van de doorgetrokken streep een onderbroken streep is aangebracht;

b. indien de streep zich bevindt tussen rijstroken dan wel op paden, voor verkeer in één richting: bestuurders mogen de streep niet overschrijden, tenzij tussen de bestuurder en de doorgetrokken streep een onderbroken streep is aangebracht;

c. indien de streep zich bevindt tussen naast de spitsstrook gelegen rijstroken en spitsstroken: de bestuurders mogen de doorgetrokken streep overschrijden.

Art. 77. Bestuurders mogen verdrijvingsvlakken niet gebruiken.

Art. 78. Bestuurders van een motorvoertuig en bromfietzers die de rijbaan volgen zijn verplicht op een kruispunt de richting te volgen die de voorsorteerstrook waarop zij zich bevinden aangeeft.

Art. 79. Bestuurders moeten voor een voor hen bestemde stopstreep stoppen, indien stoppen op grond van dit besluit is verplicht.

Art. 80. Haaietanden hebben de volgende betekenis: de bestuurders moeten voorrang verlenen aan bestuurders op de kruisende weg.

Art. 81. Busbanen en busstroken waarop het woord „BUS“ is aangebracht mogen slechts worden gebruikt door bestuurders van een lijnbus en bestuurders van een autobus. Busbanen en busstroken waarop het woord „LIJNBUS“ is aangebracht mogen slechts worden gebruikt door bestuurders van een lijnbus.

HOOFDSTUK IV

Aanwijzingen

Verplichtingen weggebruikers

Art. 82. - 1. Weggebruikers zijn verplicht de aanwijzingen op te volgen die mondeling of door middel van gebaren worden gegeven door:

- a. de daartoe bevoegde en als zodanig kenbare ambtenaren,
- b. de militairen van de Koninklijke Marechaussee voor zover niet behorend tot de in onderdeel *a* bedoelde ambtenaren en
- c. de daartoe bevoegde en als zodanig kenbare verkeersregelaars.

- 2. Bij het geven van aanwijzingen door middel van gebaren worden, voor zover mogelijk, de in bijlage II vastgestelde aanwijzingen gegeven.

- 3. Bestuurders zijn tevens verplicht de in bijlage II, onderdeel 8, vastgestelde aanwijzing om te stoppen op te volgen die wordt gegeven door daartoe bevoegde en als zodanig kenbare verkeersbrigadiers.

- 4. Weggebruikers zijn voorts verplicht te stoppen indien hen door een begeleider van een railvoertuig een stopteken volgens model F10 van bijlage 1, een rode vlag of een rode lamp wordt getoond.

Art. 83. Weggebruikers zijn voorts verplicht te stoppen indien hen een stopteken wordt getoond dat bestaat uit een rode lamp dan wel uit een aan een politievoertuig aangebrachte transparant, waarin de woorden „stop" of „stop politie" in rode letters tegen donkere achtergrond worden verlicht.

Rangorde aanwijzingen, verkeerstekens en verkeersregels

Art. 84. Aanwijzingen gaan boven verkeerstekens en verkeersregels.

HOOFDSTUK V

Bijzondere bepalingen ten behoeve van gehandicapten

Uitzonderingen voor gehandicapten

Art. 85. - 1. Op bestuurders van een motorvoertuig op meer dan twee wielen waarin op de door Onze Minister voorgeschreven wijze een geldige en behoorlijk leesbare gehandicaptenparkeerkaart is aangebracht, zijn artikel 25 en, indien niet langer wordt geparkeerd dan drie uren, de artikelen 24, eerste lid, onderdeel *e*, 46 en 62, voor zover het betreft bord E1 van bijlage 1, niet van toepassing.

- 2. Op bestuurders van gehandicaptenvoertuigen, zijn artikel 25 en, indien niet langer wordt geparkeerd dan drie uren, de artikelen 24, eerste lid, onderdeel *e*, en 62, voor zover het betreft bord E1 van bijlage 1, niet van toepassing.

- 3. In de gevallen, waarin niet langer dan drie uren mag worden geparkeerd, moet het motorvoertuig overeenkomstig het bij ministeriële regeling bepaalde zijn voorzien van een duidelijk zichtbare parkeerschijf waarop het tijdstip staat aangegeven waarop met parkeren is begonnen.

Buiten Nederland afgegeven gehandicaptenparkeerkaarten

Art. 86. Met een gehandicaptenparkeerkaart worden gelijkgesteld de door het daartoe bevoegde gezag buiten Nederland afgegeven parkeerkaarten voor gehandicapten, voor zover deze bij ministeriële regeling zijn aangewezen.

HOOFDSTUK VA

Tijdelijke verlaging maximumsnelheid in geval van verstoring olie-aanvoer

Art. 86a. - 1. In geval van een ernstige verstoring van de olieaanvoer kan bij regeling van Onze Minister worden bepaald dat op autosnelwegen en op autowegen, in afwijking van artikel 21, aanhef en onderdeel *a*, voor motorvoertuigen een maximumsnelheid geldt van 90 kilometer per uur.

- 2. Het eerste lid is niet van toepassing op vrachtauto's, motorvoertuigen met aanhangwagen of autobussen, niet zijnde T100-bussen.

- 3. Onze Minister stelt de regeling, als bedoeld in het eerste lid, vast in overeenstemming met Onze Ministers van Justitie en van Economische Zaken.

- 4. De regeling, als bedoeld in het eerste lid, vervalt uiterlijk met ingang van de eerste dag van de vijfde kalendermaand na het tijdstip van inwerkingtreding.

Art. 86b. Het is de bestuurders van de in artikel 86a, eerste lid, bedoelde motorvoertuigen verboden de ingevolge artikel 86a bepaalde maximumsnelheid te overschrijden.

HOOFDSTUK VI

Ontheffingen en vrijstellingen

Algemeen

Art. 87. Door het bevoegd gezag kan ontheffing worden verleend van de artikelen 3, eerste lid, 4, 5, eerste en tweede lid, 6, eerste, tweede en derde lid, 8, 10, 23, eerste lid, 24, 25, 26, 42, 43, 46, 53, 61*b*, alsmede artikel 62 voor zover het betreft de verkeerstekens C1, C2, C4, C6 tot en met C21, D2, D4 tot en met D7, E1 tot en met E3, F7 en de verkeerstekens genoemd in de artikelen 73, 76, 77, 78, 81 en 98.

Autogordels en kinderbeveiligingssystemen

Art. 88. - 1. Indien op grond van medische noodzaak toepassing wordt gevraagd van artikel 149, tweede lid, van de wet voor wat betreft ontheffing van de verplichting tot gebruik van autogordels en kinderbeveiligingssystemen, kan een schriftelijke verklaring van een arts worden verlangd.

- 2. De ontheffing vermeldt een geldigheidsduur van maximaal twintig jaar.

- 3. Op de ontheffing wordt het symbool zoals aangeduid in artikel 5 van de richtlijn nr 91/671/EEG

van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 16 december 1991 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Statens betreffende het verplichte gebruik van veiligheidsgordels in voertuigen van minder dan 3,5 ton (*PbEG* L 373) aangebracht.

- 4. Een wijziging van de richtlijn nr 91/671/EEG gaat voor de toepassing van het derde lid gelden met ingang van de dag waarop aan de betrokken wijzigingsrichtlijn uitvoering moet zijn gegeven.
- 5. De aan de behandeling van de aanvraag van een ontheffing van het gebruik van autogordels en kinderbeveiligingsystemen verbonden kosten worden ten laste van de aanvrager gebracht.

Art. 89. Vervallen.

Art. 90. Vervallen.

Voorrangsvoertuigen

Art. 91. Bestuurders van een voorrangsvoertuig mogen afwijken van de voorschriften van dit besluit voor zover de uitoefening van hun taak dit vereist.

HOOFDSTUK VII

Strafbepalingen

Art. 92. - 1. Overtreding van de artikelen 3 tot en met 12, 14 tot en met 27, 31 tot en met 43, 45, 46, 49 tot en met 61*b*, 62, met uitzondering van verkeersbord C22 van bijlage 1, 68, zesde lid, 74, tweede lid, 82, 83 en 86*b* is een strafbaar feit.

- 2. Bij de veroordeling van de bestuurder van een motorvoertuig, een bromfietser of een snorfietsers wegens een overtreding als bedoeld in het eerste lid kan hem de bevoegdheid om motorvoertuigen, bromfietsen en snorfietsen te besturen voor ten hoogste twee jaren worden onzegd.

HOOFDSTUK VIII

Overgangsbepalingen

Art. 93. Vervallen.

Art. 94. Vervallen.

Art. 95. De voor 16 juli 1988 in woonerven geplaatste borden „woonerf” en „einde woonerf” zoals deze bij koninklijk besluit van 27 augustus 1976, *Stb.* 453, waren vastgesteld, blijven tot 16 juli 1998 van kracht.

Art. 96. De in de rechterkolom genoemde borden volgens het model van bijlage II, behorende bij het met ingang van 1 november 1991 ingetrokken Reglement verkeersregels en verkeerstekens (*Stb.* 1966, 181), blijven van kracht. Zij hebben de betekenis die is toegekend aan de overeenkomstige in de linkerkolom genoemde borden opgenomen in bijlage I van het RVV 1990, uitgezonderd de in de

rechterkolom genoemde borden 46 en 47 die de betekenis behouden die daaraan is toegekend in het in de eerste volzin bedoelde reglement.

Bijlage I RVV 1990**Bijlage II RVV 1966**

A1	1
A2	2
A4	1a (eerste model)
A5	2a (eerste model)
B1	6
B2	7
B3	8
B4	8 (uitgevoerd conform onderschrift)
B5	8 (uitgevoerd conform onderschrift)
B7	10
C3	13
C4	14
C6	17
C7	17a
C8	17b
C10	18
C11	19
C12	20
C13	21
C14	22
C15	23
C16	27
C17	32
C18	33
C19	34
C20	35
C21	36
C22	98a
D1	15
D2	16
D3	63
D4 tot en met D6	46 en 47
E3	52
E4	99
E5	54a
E6	54b en 54c
E7	54d
E8	99 (met onderbord waarop de betrokken categorie is aangegeven)
E9	99a
E10	53
E11	54

F1	40
F2	41
F3	42
F4	43
F5	44
F6	45
F7	48
F8	55
G1	57 <i>a</i>
G2	58 <i>a</i>
G3	57 <i>b</i>
G4	58 <i>b</i>
G5	57 <i>c</i>
G6	58 <i>c</i>
G7	61
G11	59
G13	60
H1	3 en 4
H2	5
J2	66
J3	67
J4	69
J5	68
J1	73
J15	79
J16	80
J20	82
J21	83
J22	84
J23	84
J24	87
J25	85
J26	86
J27	88
J28	89
J29	91
J31	93
J33	94 <i>a</i>
J34	94 <i>b</i>
J35	94 <i>c</i>
J37	90
K14	98
L2	96

L3	102
L4	100
L8	101, onderdeel <i>a</i>
L9	101, onderdeel <i>b</i>

Art. 97. Bewegwijzeringsborden, geplaatst voor 1 november 1991, blijven van kracht totdat zij door in bijlage I vastgestelde borden zijn vervangen.

Art. 98. Tot 1 januari 2000 blijven de borden 37 en 38 van bijlage II, van het op 1 november 1991 ingetrokken Reglement verkeersregels en verkeerstekens (*Stb.* 1966, 181), van kracht. De in het Voertuigreglement vervatte bepalingen die betrekking hebben op onverharde wegen gelden tot deze datum ook ten aanzien van door deze borden aangeduide wegen.

Art. 99. Vervallen.

HOOFDSTUK IX

Art. 100. Vervallen.

HOOFDSTUK X

Art. 101. Vervallen.

HOOFDSTUK XI

Art. 102. Vervallen.

Art. 103. Vervallen.

Art. 104. Vervallen.

Art. 105. Vervallen.

Art. 106. Vervallen.

Art. 107. Vervallen.

Art. 108. Vervallen.

Art. 109. Vervallen.

Art. 110. Vervallen.

Art. 111. Vervallen.

Art. 112. Vervallen.

Art. 113. Vervallen.

Art. 114. Vervallen.

Art. 115. Vervallen.

Art. 116. Vervallen.

Art. 117. Vervallen.

Art. 118. Vervallen.

HOOFDSTUK XII

Art. 119. Vervallen.

HOOFDSTUK XIII

Inwerkingtreding

Art. 120. De artikelen van dit besluit treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden gesteld.

HOOFDSTUK XIV

Citeertitel

Art. 121. Dit besluit kan worden aangehaald als „Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990" of als „RVV 1990".

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Tavarnelle, 26 juli 1990
Beatrix

De Minister van Verkeer en Waterstaat,

J. R. H. Maij-Weggen

Uitgegeven de elfde oktober 1990
De Minister van Justitie,

E. M. H. Hirsch Ballin

BIJLAGE 1

Verkeersborden

HOOFDSTUK A

Snelheid

Bord [figuur: 1645]	Omschrijving Maximumsnelheid	A 1
Bord [figuur: 1646]	Omschrijving Einde maximumsnelheid	A 2
Bord [figuur: 1647]	Omschrijving Maximumsnelheid op een elektronisch signaleringsbord	A 3
Bord [figuur: 1648]	Omschrijving Adviessnelheid	A 4
Bord [figuur: 1649]	Omschrijving	A 5

Einde adviessnelheid

HOOFDSTUK B**Voorrang**

Bord [figuur: 1650]	Omschrijving Voorrangsweg	B 1
Bord [figuur: 1651]	Omschrijving Einde voorrangsweg	B 2
Bord [figuur: 1652]	Omschrijving Voorrangskruispunt	B 3
Bord [figuur: 1653]	Omschrijving Voorrangskruispunt Zijweg links	B 4
Bord [figuur: 1654]	Omschrijving Voorrangskruispunt Zijweg rechts	B 5
Bord [figuur: 1655]	Omschrijving Verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg	B 6
Bord [figuur: 1656]	Omschrijving Stop; verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg	B 7

HOOFDSTUK C**Geslotenverklaring**

Bord [figuur: 1657]	Omschrijving Gesloten in beide richtingen voor voertuigen, ruiters en geleiders van rij- of trekdieren of vee	C 1
Bord [figuur: 1658]	Omschrijving Eenrichtingsweg, in deze richting gesloten voor voertuigen, ruiters en geleiders van rij- of trekdieren of vee	C 2
Bord [figuur: 1659]	Omschrijving Eenrichtingsweg	C 3
Bord [figuur: 1660]	Omschrijving Eenrichtingsweg	C 4
Bord [figuur: 1661]	Omschrijving Inrijden toegestaan	C 5
Bord [figuur: 1662]	Omschrijving Gesloten voor motorvoertuigen op meer dan twee wielen	C 6
Bord [figuur: 1663]	Omschrijving Gesloten voor vrachtauto's	C 7
Bord [figuur:]	Omschrijving	C 8

1664]	Gesloten voor motorvoertuigen die niet sneller kunnen of mogen rijden dan 25 km/h	
Bord [figuur: 1665]	Omschrijving Gesloten voor ruiters, vee, wagens, motorvoertuigen die niet sneller kunnen of mogen rijden dan 25 km/h en brommobielen alsmede fietsen, bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen	C 9
Bord [figuur: 1666]	Omschrijving Gesloten voor motorvoertuigen met aanhangwagen	C 10
Bord [figuur: 1667]	Omschrijving Gesloten voor motorfietsen	C 11
Bord [figuur: 1668]	Omschrijving Gesloten voor alle motorvoertuigen	C 12
Bord [figuur: 1669]	Omschrijving Gesloten voor bromfietsen, snorfietsen en gehandicaptenvoertuigen, met in werking zijnde motor	C 13
Bord [figuur: 1670]	Omschrijving Gesloten voor fietsen en voor gehandicaptenvoertuigen zonder motor	C 14
Bord [figuur: 1671]	Omschrijving Gesloten voor fietsen, bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen	C 15
Bord [figuur: 1672]	Omschrijving Gesloten voor voetgangers	C 16
Bord [figuur: 1673]	Omschrijving Gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen die, met inbegrip van de lading, langer zijn dan op het bord is aangegeven	C 17
Bord [figuur: 1674]	Omschrijving Gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, breder zijn dan op het bord is aangegeven	C 18
Bord [figuur: 1675]	Omschrijving Gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, hoger zijn dan op het bord is aangegeven	C 19
Bord [figuur: 1676]	Omschrijving Gesloten voor voertuigen waarvan de aslast hoger is dan op het bord is aangegeven	C 20
Bord [figuur: 1677]	Omschrijving Gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen, waarvan de totaal massa hoger is dan op het bord is aangegeven	C 21
Bord [figuur: 1678]	Omschrijving Gesloten voor voertuigen met bepaalde gevaarlijke stoffen	C 22
Bord [figuur: 11330]	Omschrijving Spitsstrook open	C 23- 01
Bord [figuur: 11331]	Omschrijving Spitsstrook vrijmaken	C 23- 02
Bord [figuur: 11332]	Omschrijving Einde spitsstrook	C 23- 03

HOOFDSTUK D

Rijrichting

Bord	[figuur: 1679]	Omschrijving Rotonde; verplichte rijrichting	D 1
Bord	[figuur: 1680]	Gebod voor alle bestuurders het bord voorbij te gaan aan de zijde die de pijl aangeeft	D 2
Bord	[figuur: 1681]	Bord mag aan beide zijden worden voorbijgegaan	D 3
Bord	[figuur: 1682]	Gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven	D 4
Bord	[figuur: 1683]	Gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven	D 5
Bord	[figuur: 1684]	Gebod tot het volgen van één van de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven	D 6
Bord	[figuur: 1685]	Gebod tot het volgen van één van de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven	D 7

HOOFDSTUK E

Parkeren en stilstaan

Bord	[figuur: 1686]	Omschrijving Parkeerverbod	E 1
Bord	[figuur: 1687]	Omschrijving Verbod stil te staan	E 2
Bord	[figuur: 1688]	Omschrijving Verbod fietsen en bromfietsen te plaatsen	E 3
Bord	[figuur: 1689]	Omschrijving Parkeergelegenheid	E 4
Bord	[figuur: 1690]	Omschrijving Taxistandplaats	E 5
Bord	[figuur: 1691]	Omschrijving Gehandicaptenparkeerplaats	E 6
Bord	[figuur: 1692]	Omschrijving Gelegenheid voor het onmiddellijk laden en lossen van goederen	E 7
Bord	[figuur: 1693]	Omschrijving Parkeergelegenheid alleen bestemd voor de voertuigcategorie of groep voertuigen die op het bord is aangegeven	E 8
Bord	[figuur: 1694]	Omschrijving Parkeergelegenheid alleen bestemd voor vergunninghouders	E 9
Bord	[figuur:	Omschrijving	E

	1695]	Parkeerschijf-zone	10
Bord	[figuur: 1696]	Omschrijving	E
		Einde parkeerschijf-zone	11
Bord	[figuur: 1697]	Omschrijving	E
		Parkeergelegenheid ten behoeve van overstappers op het openbaar vervoer	12
Bord	[figuur: 1698]	Omschrijving	E
		Parkeergelegenheid ten behoeve van carpoolers	13

HOOFDSTUK F

Overige geboden en verboden

Bord	[figuur: 1699]	Omschrijving	F 1
		Verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen	
Bord	[figuur: 1700]	Omschrijving	F 2
		Einde verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen	
Bord	[figuur: 1701]	Omschrijving	F 3
		Verbod voor vrachtauto's om motorvoertuigen in te halen	
Bord	[figuur: 1702]	Omschrijving	F 4
		Einde verbod voor vrachtauto's om motorvoertuigen in te halen	
Bord	[figuur: 1703]	Omschrijving	F 5
		Verbod voor bestuurders door te gaan bij nadering van verkeer uit tegengestelde richting	
Bord	[figuur: 1644]	Omschrijving	F 6
		Bestuurders uit tegengestelde richting moeten verkeer dat van deze richting nadert voor laten gaan	
Bord	[figuur: 1704]	Omschrijving	F 7
		Keerverbod	
Bord	[figuur: 1705]	Omschrijving	F 8
		Einde van alle door verkeersborden aangegeven verboden	
Bord	[figuur: 1706]	Omschrijving	F 9
		Einde van alle op een elektronisch signaleringsbord aangegeven verboden	
Bord	[figuur: 1707]	Omschrijving	F
		Stop. In het bord kan worden aangegeven door wie of waarom het bord wordt toegepast	10

HOOFDSTUK G

Verkeersregels

Bord	[figuur: 1708]	Omschrijving	G 1
		Autosnelweg	
Bord	[figuur: 1709]	Omschrijving	G 2
		Einde autosnelweg	

Bord [figuur: 1710]	Omschrijving Autoweg	G 3
Bord [figuur: 1711]	Omschrijving Einde autoweg	G 4
Bord [figuur: 1712]	Omschrijving Erf	G 5
Bord [figuur: 1713]	Omschrijving Einde erf	G 6
Bord [figuur: 1714]	Omschrijving Voetpad	G 7
Bord [figuur: 1715]	Omschrijving Einde voetpad	G 8
Bord [figuur: 1716]	Omschrijving Ruiterspad	G 9
Bord [figuur: 1717]	Omschrijving Einde ruiterspad	G 10
Bord [figuur: 1718]	Omschrijving Verplicht fietspad	G 11
Bord [figuur: 1719]	Omschrijving Einde verplicht fietspad	G 12
bord [figuur: 7834]	Omschrijving fiets/bromfietspad	G 12a
bord [figuur: 7835]	Omschrijving einde fiets/bromfietspad	G 12b
Bord [figuur: 1720]	Omschrijving Onverplicht fietspad	G 13
Bord [figuur: 1721]	Omschrijving Einde onverplicht fietspad	G 14

HOOFDSTUK H

Bebouwde kom

Bord [figuur: 1722]	Omschrijving Bebouwde kom	H 1
Bord [figuur: 1723]	Omschrijving Einde bebouwde kom	H 2

HOOFDSTUK J

Waarschuwing

Bord [figuur: 1724]	Omschrijving Slecht wegdek	J 1
---------------------	-------------------------------	------------

Bord [figuur: 1725]	Omschrijving Bocht naar rechts	J 2
Bord [figuur: 1726]	Omschrijving Bocht naar links	J 3
Bord [figuur: 1727]	Omschrijving S-bocht(en), eerst naar rechts	J 4
Bord [figuur: 1728]	Omschrijving S-bocht(en), eerst naar links	J 5
Bord [figuur: 1729]	Omschrijving Steile helling	J 6
Bord [figuur: 1730]	Omschrijving Gevaarlijke daling	J 7
Bord [figuur: 1731]	Omschrijving Gevaarlijk kruispunt	J 8
Bord [figuur: 1732]	Omschrijving Ronde	J 9
Bord [figuur: 1733]	Omschrijving Overweg met overwegbomen	J 10
Bord [figuur: 1734]	Omschrijving Overweg zonder overwegbomen	J 11
Bord [figuur: 1735]	Omschrijving Overweg met enkel spoor	J 12
Bord [figuur: 1736]	Omschrijving Overweg met twee of meer sporen	J 13
Bord [figuur: 1737]	Omschrijving Tram(kruising)	J 14
Bord [figuur: 1738]	Omschrijving Beweegbare brug	J 15
Bord [figuur: 1739]	Omschrijving Werk in uitvoering	J 16
Bord [figuur: 1740]	Omschrijving Rijbaanversmalling	J 17
Bord [figuur: 1741]	Omschrijving Rijbaanversmalling rechts	J 18
Bord [figuur: 1742]	Omschrijving Rijbaanversmalling links	J 19
Bord [figuur: 1743]	Omschrijving Slipgevaar	J 20
Bord [figuur: 1744]	Omschrijving Kinderen	J 21
Bord [figuur: 1745]	Omschrijving Voetgangersoversteekplaats	J 22
Bord [figuur: 1746]	Omschrijving Voetgangers	J 23
Bord [figuur: 1747]	Omschrijving Fietzers en bromfietzers	J 24
Bord [figuur: 1748]	Omschrijving Losliggende stenen	J 25
Bord [figuur: 1749]	Omschrijving	J 26

	Kade of rivieroever	
Bord [figuur: 1750]	Omschrijving Groot wild	J 27
Bord [figuur: 1751]	Omschrijving Vee	J 28
Bord [figuur: 1752]	Omschrijving Tegenliggers	J 29
Bord [figuur: 1753]	Omschrijving Laagvliegende vliegtuigen	J 30
Bord [figuur: 1754]	Omschrijving Zijwind	J 31
Bord [figuur: 1755]	Omschrijving Verkeerslichten	J 32
Bord [figuur: 1756]	Omschrijving File	J 33
Bord [figuur: 1757]	Omschrijving Ongeval	J 34
Bord [figuur: 1758]	Omschrijving Slecht zicht door sneeuw, regen of mist	J 35
Bord [figuur: 1759]	Omschrijving IJzel of sneeuw	J 36
Bord [figuur: 1760]	Omschrijving Gevaar (de aard van het gevaar is aangegeven op het onderbord)	J 37
Bord [figuur: 11554]	Omschrijving Verkeersdrempel	J 38

HOOFDSTUK K

Bewegwijzering

Bord [figuur: 1761]	Omschrijving Lage beslissingswegwijzer langs autosnelweg voor de doorgaande richting, met interlokale doelen en routenummer autosnelweg	K 1
Bord [figuur: 1762]	Omschrijving Voorwegwijzer langs autosnelweg voor de afgaande richting, met afstandaanduiding, interlokale doelen (bovenste doel = afritnaam), verwijzing naar vliegveld/luchthaven en routenummer niet-autosnelweg	K 2
Bord [figuur: 1763]	Omschrijving Beslissingswegwijzer langs autosnelweg voor de afgaande richting naar een verzorgingsplaats, met de naam van de parkeerplaats en symbolen die de aard van de voorzieningen aangeven	K 3
Bord [figuur: 1764]	Omschrijving Hoge beslissingswegwijzer langs autosnelweg met rijstrookpaneel voor de doorgaande richting en aftakkingspaneel voor de afgaande richting, met interlokale doelen, routenummers autosnelwegen en Europese hoofdroutes	K 4
Bord [figuur: 1765]	Omschrijving Voorwegwijzer langs niet-autosnelweg, met interlokale doelen, routenummers,	K 5

		viaductsymbool en aanduiding industrieterrein	
Bord	[figuur: 1766]	Omschrijving Beslissingswegwijzer langs niet-autosnelweg met interlokale doelen en routenummer niet-autosnelweg	K 6
Bord	[figuur: 1767]	Omschrijving Wegwijzer voor fietsers en bromfietsers (handwijzer), met lokaal doel, interlokaal doel, stedelijk fietsroutenummer (boven), en met interlokale doelen en interlokaal fietsroutenummer (onder)	K 7
Bord	[figuur: 1768]	Omschrijving Wegwijzer voor fietsers en bromfietsers (stapelbord), met interlokale doelen en een via een alternatieve route te bereiken doel (cursief)	K 8
Bord	[figuur: 1769]	Omschrijving Omleiding. Maatregel op voorwegwijzer langs niet-autosnelweg	K 9
Bord	[figuur: 1770]	Omschrijving Voorwegwijzer binnen de bebouwde kom met interlokaal doel, lokaal doel, een dagrecreatiecentrum, objecten en stadsroutenummers	K 10
Bord	[figuur: 1771]	Omschrijving Voorsorteren op niet-autosnelweg. Bord met interlokale doelen, routenummers en verwijzing naar autosnelweg	K 11
Bord	[figuur: 1772]	Omschrijving Wijkwegwijzer binnen de bebouwde kom, met wijknamen (in verkeersgebieden)	K 12
Bord	[figuur: 1773]	Omschrijving Wijkwegwijzer binnen de bebouwde kom, met wijknummers (in verkeersgebieden)	K 13
Bord	[figuur: 1774]	Omschrijving Route voor het vervoer van bepaalde gevaarlijke stoffen	K 14

HOOFDSTUK L

Informatie

Bord	[figuur: 1775]	Omschrijving Hoogte onderdoorgang	L 1
Bord	[figuur: 1776]	Omschrijving Voetgangersoversteekplaats	L 2
Bord	[figuur: 1777]	Omschrijving Bushalte/tramhalte	L 3
Bord	[figuur: 1778]	Omschrijving Voorsorteren	L 4
Bord	[figuur: 1779]	Omschrijving Einde rijstrook	L 5
Bord	[figuur: 1780]	Omschrijving Splitsing	L 6
Bord	[figuur: 1781]	Omschrijving Aantal doorgaande rijstroken	L 7
Bord	[figuur:	Omschrijving	L 8

	1782]	Doodlopende weg	
Bord	[figuur: 1783]	Omschrijving Vooraanduiding doodlopende weg	L 9
Bord	[figuur: 1784]	Omschrijving Vooraanduiding verkeersmaatregel voor de aangegeven richting	L 10
Bord	[figuur: 1785]	Omschrijving Verkeersbord geldt alleen voor de aangegeven rijstrook/rijstroken	L 11
Bord	[figuur: 1786]	Omschrijving Verkeersbord geldt alleen voor de aangegeven rijstrook	L 12
Bord	[figuur: 12651]	Omschrijving model bord verkeerstunnel	L 13
Bord	[figuur: 12652]	Omschrijving Vluchthaven	L 14
Bord	[figuur: 12653]	Omschrijving Vluchthaven voorzien van een noodtelefoon en brandblusapparaat	L 15
Bord	[figuur: 12654]	Omschrijving Noodtelefoon	L 16
Bord	[figuur: 12655]	Omschrijving Brandblusapparaat	L 17
Bord	[figuur: 12656]	Omschrijving Noodtelefoon en brandblusapparaat	L 18
Bord	[figuur: 12657] [figuur: 12658]	Omschrijving Dichtstbijzijnde uitgang of twee dichtstbijzijnde uitgangen in de op het bord aangegeven richting en afstand	L 19

Noot

Ingeval de in deze bijlage opgenomen borden op een elektronisch signaleringsbord worden weergegeven kan het zwarte symbool in wit worden uitgevoerd en het witte veld in zwart.

BIJLAGE 2**Aanwijzingen**

Aanwijzing	[figuur: 1787]	Omschrijving Algemeen stopteken	1
Aanwijzing	[figuur: 1788]	Omschrijving Stoptekens voor het verkeer, dat de verkeersregelaar van voren nadert	2
Aanwijzing	[figuur: 1789]	Omschrijving Stoptekens voor het verkeer, dat de verkeersregelaar van achteren nadert	3
Aanwijzing	[figuur: 1790]	Omschrijving Stoptekens zowel voor het verkeer dat de verkeersregelaar van voren, als voor het verkeer dat hem van achteren nadert	4
Aanwijzing	[figuur: 1791]	Omschrijving Stoptekens voor het verkeer dat de verkeersregelaar van rechts nadert	5
Aanwijzing	[figuur: 1792]	Omschrijving Stoptekens voor het verkeer in de vrije richtingen Opletten voor het verkeer in de stopgezette richtingen	6

		Kruispunt vrijmaken	
Aanwijzing	[figuur: 1793]	Omschrijving Tekens tot snelheid verminderen	7
Aanwijzing	[figuur: 1794]	Omschrijving Stoptekens door verkeersbrigadier met toepassing van bord F10	8